

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет суспільно-гуманітарних наук та права
Кафедра соціології та філософії

РОБОЧА ПРОГРАМА З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ЯКІСНІ МЕТОДИ В СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри **Афанасьєва ЛВ.**
протокол № 2 від 02.09.2024 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Якісні методи в соціологічних дослідженнях Обов'язковий
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	054 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Рік викладання	2024-2025
Семестр	5 семестр
Викладач(-і)	Афанасьєва Людмила Василівна , кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціології та філософії
Профайл викладача	https://fsusgum.mdpu.org.ua/?page_id=30281 https://scholar.google.com.ua/citations?user=6nQVO6YAAAAJ&hl=ua https://orcid.org/0000-0002-9386-6529 Facebook: https://www.facebook.com/lyudmilasocio/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380501988760 Lyudmila.CSR@gmail.com Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, Whats App
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/

Анотація до освітнього компонента

Освітній компонент «Якісні методи в соціологічних дослідженнях» націлений на формування у студентів комплексних знань про теоретичні засади методології якісних досліджень в соціології, всебічних знань якісних методів та стратегій якісного соціологічного дослідження, а також практичних навичок використання якісної методології. Основою курсу є відпрацювання навиків практичного використання найпоширеніших методів збору первинної інформації (глибинне інтерв'ю, фокус-група, спостереження, аналіз особистих документів тощо); надання можливостей поглибленого вивчення та набуття навичок основних методичних компонентів, які входять в інструментарій спеціаліста з якісних досліджень; методично зорієнтувати студентів перед проведенням самостійного емпіричного дослідження в межах кваліфікаційної роботи.

Мета та завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента «Якісні методи в соціологічних дослідженнях» полягає формуванні бази теоретичних, методологічних та практичних знань і навичок у проведенні якісних досліджень.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Якісні методи в соціологічних дослідженнях» є:

- сформувати базу знань з теорії та методології якісної соціології;
- оволодіння методами збору якісних даних;
- ознайомлення з процедурою проведення якісного дослідження: від формулювання дослідницького питання до інтерпретації даних.
- вивчення етичних аспектів якісних досліджень.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні:

знати: місце, роль, сферу використання якісних методів збору соціологічної інформації; методологію, методику та техніку якісних методів соціологічних досліджень; техніку та процедури збору та контролю якісної соціологічної інформації.

вміти: обирати відповідні якісні методи для вирішення конкретних дослідницьких завдань; застосовувати на практиці основні стратегії якісного соціологічного аналізу; організовувати та здійснювати збір соціологічної інформації за допомогою методів глибинного інтерв'ю та фокус-групи; здійснювати контроль якості зібраної інформації; вміти представляти дані соціологічних досліджень.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні компетентності)

СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та доброчесності.

СК10. Здатність вільно орієнтуватися у базових та альтернативних типах вибіркового соціологічного дослідження.

СК11. Здатність використання базових комп'ютерних програм обробки емпіричних даних, отриманих в ході проведення соціологічного дослідження.

Програмні результати навчання

РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

РН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.

РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів й базових комп'ютерних програм обробки емпіричних даних.

РН11. Використовувати базові та альтернативні типи вибіркового соціологічного дослідження.

РН13. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація

2. Критичне мислення

3. Вирішення проблем

4. Прийняття рішень

5. Емоційний інтелект

6. Управління знаннями

7. Робота в режимі невизначеності

8. Самоаналіз і саморефлексія.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Практика	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>Денна форма</i>	16	14	60	-	90/3 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – екзамен

Політика освітнього компонента

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.
- Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
Тема 1. Якісні та кількісні методи збору інформації.	2		4		1, 3, 6, 7, 10, 20, 24, 25
Тема 2. Якісні дослідження в сучасній соціології		2	4		1, 3, 7, 8, 9, 10, 20
Тема 3. Інституціоналізація та предметне поле якісних досліджень		2	4		1, 2, 3, 9, 10
Тема 4 Вибірка та методи збору даних у якісній соціології	2		4		1, 3, 6, 7, 8, 18, 25
Тема 5. Якісний аналіз текстових документів і даних	2		4		1, 2, 3, 8, 9
Тема 6. Метод аналізу ситуацій (case study) і його пізнавальні можливості.	2	2	4		1, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 14
Тема 7. Глибинне інтерв'ю: теорія і технології.	2	2	4		1, 3, 6, 7, 8,
Тема 8. Фокус-групові дослідження.	2	2	4		1, 3, 6, 7, 8, 17
Тема 9. Спостереження як метод збирання первинної соціологічної інформації		2	4		1, 3, 6, 7, 8,

Тема 10. Візуальне у дослідженнях культури.			6		1, 3, 6,. 7, 8,
Тема 11. Дослідження соціальних змін, вивчення динамік ідентичностей та лояльностей			6		1, 3, 6,. 7, 8,
Тема 12. Використання якісних методів у гендерних дослідженнях.	2		6		1, 3, 6,. 7, 8, 12, 16
Тема 13. Дослідження родинних спільнот та соціальної мобільності	2	2	6		1, 3, 6,. 7, 8, 16
Всього	16	14	60		

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Частина 1. Теоретико-методологічні засади якісного дослідження

Тема 1. Якісні та кількісні методи збору інформації. Застосування кількісних та якісних підходів в конкретно-соціологічному дослідженні. Пізнавальні можливості якісної соціології. Методологічна дилема «якісне-кількісне» в соціальному пізнанні та дослідженнях ринку (позитивістський еталон і розуміючий, інтерпретативний напрям). Класифікація якісних методів соціологічних досліджень. Співвідношення між методами збирання соціологічної інформації та методами досліджень за категоріями «кількісні» («якісні»), роль якісних, або кількісних методів у дослідженні. Проблема надійності якісних досліджень. Дослідник-респондент в кількісних дослідженнях. Теорія (поняття, концепти) – дослідник. Стратегії дослідження. Масштаб дослідження. Образ соціальної реальності. Природа даних. Сутність, передумови появи та історія розвитку якісного підходу. Поняття якісної (гуманістичної) соціології. Проблема різниці кількісних та якісних досліджень. Моделі соціального світу.

Тема 2. Якісні дослідження в сучасній соціології. Характеристика якісного підходу в дослідженні соціальних проблем. Методологічна дилема «якісне-кількісне» в соціальному пізнанні та дослідженнях ринку (позитивістський еталон і розуміючий, інтерпретативний напрям). Проблема надійності якісних досліджень.

Кількісні та якісні підходи в соціологічному дослідженні. Застосування кількісних та якісних підходів в конкретно-соціологічному дослідженні. Дослідник-респондент в кількісних дослідженнях. Теорія (поняття, концепти) – дослідник. Стратегії дослідження. Масштаб дослідження. Образ соціальної реальності. Природа даних. Сутність, передумови появи та історія розвитку якісного підходу. Поняття якісної (гуманістичної) соціології. Проблема різниці кількісних та якісних досліджень. Моделі соціального світу. Об'єкт дослідження: індивіди як виконавці соціальних ролей. Предмет дослідження: соціальні ролі та їх виконавці. Ідеологія дослідження – гуманістичний підхід. Рівень аналізу – мікропроцеси. Пізнавально-аналітичні можливості якісної соціології. Можливості застосування якісної стратегії в нашому суспільстві. Методологічні особливості якісних методів. Місце курсу в структурі навчальної програми, зв'язок з іншими курсами

Тема 3. Інституціоналізація та предметне поле якісних досліджень. Технології розуміння в інтерпретативній парадигмі. Теоретичні основи якісної соціології. Інституціоналізація якісних досліджень: визнання в науковому співтоваристві; розвиток наукових спільнот і публікацій. Предметне поле якісних досліджень: дослідження соціальних явищ через суб'єктивні переживання; вивчення культурних практик та соціальних контекстів; аналіз індивідуальних інтерпретацій реальності. Методи якісних досліджень: Інтерв'ю, спостереження,

аналіз текстів і дискурсів. Фокус на змістовних, а не кількісних аспектах. Цілі якісних досліджень: Глибоке розуміння соціальних і культурних феноменів. Вивчення суб'єктивних значень і індивідуального досвіду.

Тема 4. Вибірка та методи збору даних у якісній соціології. Особливості організації та проведення соціологічного дослідження в межах якісної методології. Застосування вибірових методів в якісних соціологічних дослідженнях (цільові вибірки, об'єм вибірки, теоретична вибірка). Пошук і відбір одиниць дослідження в якісній методології. Робота з важкодоступними групами інформантів. Класифікація методів збору соціологічної інформації. Розподіл методів збору соціологічної інформації на кількісні та якісні. Особливості якісної методології дослідження: специфіка та перспективи застосування. Логіка якісного дослідження: від фактів життя до їх класифікації та концептуалізації. Фокус дослідницької уваги у дослідження, організованих в межах якісної методології. Виникнення етичних проблем в якісних дослідженнях (обробка особистої інформації, надання згоди на відео та аудіо записи і т.д.). Особливості транскрибування, кодування та обробки даних. Опис даних та перевірка надійності інформації. Первинна обробка якісної соціологічної інформації. Можливості комп'ютерної обробки «якісних» даних.

Частина 2. Основні методи збору соціологічної інформації

Тема 5. Якісний аналіз текстових документів і даних. Традиційний метод аналізу документів (зовнішній та внутрішній аналіз). Зовнішній і внутрішній аналіз документів. Аналітичний опис тексту: первинне прочитання тексту для створення його загального бачення; вторинне, детальніше прочитання тексту для його «щільного» опису; нове прочитання тексту для формулювання кодів, узагальнення коментарів і вилучення непотрібної інформації. Розшифрування - як процес творення «нового тексту». Загальні принципи аналітичного опису неструктурованого тексту: первинне та вторинне прочитання, виділення одиниць майбутнього аналізу (пасажів, секвенцій), їхнє первинне кодування (класифікація, категоризація), сортування та укрупнення одиниць аналізу, виключення зайвого, уточнення та конкретизація кодів (циклічні повернення до текстів); у результаті - організований структурований текст. Надійність інформації. Основні вимоги до етапу описування. Тріангуляція.

Тема 6. Метод аналізу ситуацій (case study) і його пізнавальні можливості. Поняття ситуації та її основні різновиди. Історія методу аналізу ситуацій. Характерні ознаки методу Case study. Поняття ситуації та її основні різновиди. Категоріальний апарат методу аналізу ситуацій. Класифікація основних ситуацій з погляду визначених явищ. Класифікація потреб. Класифікація ролей в кейсі. Час в кейсі. Технологія розроблення кейсів: визначення проблеми дослідження; вибір чи розроблення кейсів; вибір методів дослідження; збір необхідної інформації; аналіз окремого кейса; порівняльний аналіз кейсів; формулювання гіпотези; аналіз додаткової літератури; завершення досліджень. Технологія застосування кейсів у навчанні. Дослідницьке застосування методу Case study. Води та переваги побудови теорій на основі кейсів

Тема 7. Глибинне інтерв'ю: теорія і технології. Види глибинного інтерв'ю: напівструктуроване, наративне, біографічне, лейтмотивне, фокусоване, діалогове. Технологія глибинного інтерв'ю. Послідовність кроків підготовки до інтерв'ю. Теоретична вибірка в глибинному інтерв'ю. Основні стратегії побудови вибірки. Побудова теорії. Організаційний етап інтерв'ю. Пошук респондентів. Характеристики активного оповідача. Стратегія та тактика інтерв'ювання. Етичні аспекти інтерв'ювання.

Етапи проведення інтерв'ю: фаза початку інтерв'ю; фаза стимуляції розповіді, фаза на рації, додаткова фаза інтерв'ю, фаза закінчення інтерв'ю. Знаки та правила транскрибування. Кодування як виділення категорій та їх властивостей з якісних емпіричних даних. Первинний опис текстових даних. Способи теоретизації в якісному дослідженні. Колекціонування супровідних особистих документів та матеріалів.

Триангуляція даних. Практичні рекомендації щодо організації та проведення індивідуального поглибленого інтерв'ю.

Тема 8. Фокус-групові дослідження. Сутність та характерні особливості метода фокус-груп. Метод фокус-груп як групова дискусія, що спрямована на з'ясування реакції членів групи на ту чи іншу проблему, об'єкт, ситуацію, явище. Основні підходи та процедури, проведення фокусованого групового інтерв'ю. Принципи формування сценарію фокус-групи - гайду. Переваги та недоліки притаманні цьому методу одержання соціальної інформації. Вимоги до підготовки та проведення фокусованих групових інтерв'ю. Критерії відбору учасників фокус-групи. Гомогенні, цільові, стихійні та змішані групи. Функції модератора під час групової дискусії. Особливості фіксації інформації при проведенні фокус-груп. Галузь застосування результатів фокусованих інтерв'ю. Узагальнення результатів сфокусованого інтерв'ю та можливості їх застосування у дослідницькій діяльності та практичній роботі.

Тема 9. Спостереження як метод збирання первинної соціологічної формації. Повсякденне та наукове спостереження. Сутність та зміст наукового спостереження. Специфіка соціологічного спостереження. Недоліки та переваги застосування методу. Типові помилки в застосуванні методу. Особливості застосування методу спостереження. Класифікація видів спостереження: спостереження включене та невключене, відкрите та інкогніто, лабораторне та польове. Процедура соціологічного спостереження. Принципи формування гіпотез в дослідженні. Одиниці спостереження. Проблеми взаємовпливу суб'єкта та об'єкта в процесі спостереження. Техніка спостереження, реєстраційні документи. Етичні норми при проведенні дослідження даним методом. Підготовка спостерігачів. Розробка інструментарію та складання звіту за наслідками спостереження. Звіт за підсумками дослідження: структура. Формулювання аналітичної довідки.

Частина 3. Якісні дослідження в соціологічних практиках.

Тема 10. Візуальне у дослідженнях культури. Використання якісних методів в практиках історичних oral history, етнографічних досліджень. Історичні дослідження (усна історія – oral history). Поняття «нова історія» як погляд на історію «знизу» очима звичайних людей. Використання широкого кола «неформальних» джерел в історичних дослідженнях. Стилї інтерпретації усних джерел. Основні типи усних джерел. Напрямки використання усних джерел в історичних дослідженнях. Етнічні проблеми етнографічного дослідження. Мета, форми та зміст етнографічних та етнологічних досліджень. Об'єкт дослідження. Етнографічні дослідження: специфіка, межі використання. Методи збору інформації в етнографічному дослідженні. «Щільний опис». Культурно-історичні та теоретико-методологічні обставини розвитку етнографічних (польових) досліджень у соціології. Основні поняття й процедури польового дослідження в інтерпретативному підході. Етапи проведення.

Тема 11. Дослідження соціальних змін, вивчення динамік ідентичностей та лояльностей. Дослідження соціальних змін, динамік ідентичності та лояльностей: у сім'ї, малій групі, життєвих досвідах, життєвих історіях людей, стратегії адаптації до умов різних соціальних змін, «паралельних відкриттів». Впровадження в соціології часового виміру: тривалість та цикли життя, соціальна мобільність, динаміки процесів групових та соціальних змін. Застосування якісних методів при вивченні розвитку, становлення і наслідків політичних рухів. Суб'єкти політичної діяльності. Основні принципи досліджень. Соціологія міста та села: генеза, сутність, функції, загальні закономірності розвитку міста чи села як цілісної системи, розробка засобів і методів їх розвиток та управління. Методика вивчення за К. Блюхером, Г. Зімелем, М. Вебером, А. Хівлі, Д. Райсмоном, Р. Россі, А. Восковим, П. Хистом, Р. Мерфі, Н. Анциферовим, Л. Веліховим, Н. Байковим, Л. Коганом та інші.

Тема 12. Використання якісних методів у гендерних дослідженнях. Поняття гендеру. Об'єкт дослідження – «невидимі» сфери соціальної реальності: сексуальність, розподіл домашніх справ, родинні відносини, домашнє насилля, влада. Використання якісних методів

(кейс-стаді, історія життя, історія сім'ї, тестування), психологічних методик і процедур для описання механізмів їх функціонування для репродукування в суспільстві. Основні положення гендерної теорії. Внесок Г. Столлера, Є. оуклі, Т. Парсонса, М. Малишева, Є. Мещеркіна в розвиток тендерної соціології. Провідні напрями гендерних соціологічних досліджень: гендерна соціалізація, патріархальність суспільних відносин, тендерна атрибутика, соціальні ролі. Чоловіки й жінки в радянський період: основні дослідницькі питання, стратегії та методи. Дослідження сімейних зв'язків. Гендер і ЗМІ, масова культура, реклама.

Тема 13. Дослідження родинних спільнот та соціальної мобільності. Сім'я як об'єкт соціологічного аналізу. Вивчення сім'ї як соціального інституту та як малої соціальної групи. Біографічний метод: специфіка інформації використаної за її допомогою. Типи та засоби конструювання біографії. Ідентичність та біографія. Етапи соціологічного дослідження з використанням біографічного методу. Використання якісних методів при вивченні взаємовідношень поколінь як каналу передачі соціального досвіду, типів сімейної культури, моделі сім'ї, соціальні ролі, проблеми дитинства і сімейної пам'яті та інші. Історія сім'ї як тактика дослідження. Сімейні архіви, глибокі інтерв'ю, генеалогічні граfi як джерела інформації. Підставові теми при дослідженні родинних спільнот. Використання якісних методів при вивченні соціальної мобільності (кейс-стаді, глибоке інтерв'ю, спостереження, вивчення текстових документів). Горизонтальна та вертикальна соціальна мобільність. Головні аспекти соціологічного аналізу соціальної мобільності.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Частина 1. Теми 1-4. Підготовка і захист завдання (реферат). Оберіть актуальну соціальну проблему (наприклад, вплив пандемії на соціальні зв'язки або адаптація мігрантів до нових умов життя). Обґрунтуйте, чому саме ця тема є важливою для якісного дослідження. Окресліть, яку групу людей ви збираєтеся опитати. Хто вони за віком, соціальним статусом, професійною діяльністю? Поясніть, чому вибір цієї групи респондентів є доцільним для вашого дослідження (5 б.).
2	Частина 2. Теми 5-9. Підготовка і захист презентації Оберіть одну з актуальних соціальних проблем і поясніть, як би Ви досліджували її за допомогою двох якісних методів. Поясніть, чому ви обрали саме ці якісні методи для вивчення обраної проблеми. Які дані ви плануєте отримати за допомогою кожного з методів? (5 б.)
3	Частина 2. Теми 5- 9. Виконання практико-орієнтованого завдання. Оберіть конкретне медіа-джерело для аналізу (наприклад, новини, статті, соціальні мережі або блоги). Опишіть тему, яку ви хочете дослідити. Визначте ключові критерії для аналізу контенту: теми, емоційний тон, використання мови, репрезентація різних соціальних груп тощо. На основі проведеного аналізу зробіть висновки про вплив медіа на формування соціальних уявлень. Які стереотипи чи установки ви помітили у контенті? Оцініть, які етичні виклики можуть виникати при використанні медіа-даних для соціологічних досліджень (10 б.)
4	Частина 3. Теми 10-13. Виконання практико-орієнтованого завдання. Оберіть конкретну проблему в певній соціальній сфері для дослідження. Визначте, який якісний підхід найкраще підходить для дослідження обраної соціальної проблеми. Це може бути феноменологічний підхід (для вивчення індивідуальних переживань), етнографічний підхід (для дослідження культурних або соціальних груп), або теорія обґрунтування (для побудови теорії на основі зібраних даних). Обґрунтуйте вибір підходу, враховуючи специфіку вашої соціальної проблеми та мету дослідження (10 б.).

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.	Лекції-дискусії, опрацювання наукових текстів/досліджень, створення ситуацій пізнавальної новизни, моделювання ситуації, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: підготовка й захист завдань, оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих (проекти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань Підсумковий контроль: екзамен
РН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	пояснення, мозковий штурм, метод кейс-стаді, рольові ігри, моделювання соціальних процесів, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проекти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань Підсумковий контроль: екзамен
РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.	пояснення, мозковий штурм, вправи, графічні роботи, аналіз баз даних, моделювання соціальних процесів, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проекти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань. Підсумковий контроль: екзамен
РН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.	пояснення, евристичний метод, рольові ігри, метод критичного мислення, метод кейс-стаді, моделювання соціальних процесів, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проекти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань. Підсумковий контроль: екзамен

PH09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.	Лекції-презентації, контент-аналіз документів, метод занурення, евристичний метод, мозковий штурм, метод кейс-стаді, проєктний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проєкти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань. Підсумковий контроль: екзамен
PH10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів й базових комп'ютерних програм обробки емпіричних даних.	пояснення, евристичний метод, контент-аналіз, метод кейс-стаді, метод рольових ігор, метод проєктів, використання інформаційних технологій, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проєкти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань. Підсумковий контроль: екзамен
PH11. Використовувати базові та альтернативні типи вибіркового соціологічних досліджень.	пояснення, керована дискусія, моделювання ситуацій, метод кейс-стаді, мозковий штурм, використання інформаційних технологій, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проєкти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань. Підсумковий контроль: екзамен

РН13. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога	метод занурення, рольові ігри, експертні оцінки, обговорення етичних кейсів, моделювання соціальних процесів, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний: оцінювання виконання індивідуальних практико-орієнтованих(проекти, ситуаційні завдання), творчих (реферат, есе, схеми, презентації) завдань. Підсумковий контроль: екзамен
--	---	---

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, заліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента				
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню		Частина 1. Теоретико-методологічні засади якісного дослідження	Частина 2. Основні методи збору соціологічної інформації	Частина 3. Якісні дослідження в соціологічних практиках.
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):			
	1. Виконання практико-орієнтованого завдання до Частини 1. Теми 1-4. Виберіть тему дослідження з будь-якої соціальної або гуманітарної галузі (наприклад, адаптація внутрішньо переміщених осіб, міжкультурна комунікація або вплив соціальних мереж на молодь). Обґрунтуйте вибір якісного підходу для вашого дослідження. Відповідайте на питання: Чому якісний підхід є найбільш доречним для вивчення цієї теми? Які ключові теоретичні підходи ви використовуватимете? (10 б.)	10		
	2. Виконання практико-орієнтованого завдання до Частини 2. Теми 5-9. Сформулюйте 5-7 ключових питань для проведення фокус-групи на тему, що вас цікавить. Розробіть сценарій проведення фокус-групи. Обґрунтуйте вибір теми та складу учасників фокус-групи (10 б.)		10	
	3. Виконання практико-орієнтованого завдання до Частини 3. Теми 10-13 Оберіть конкретний кейс для дослідження — соціальну ситуацію або явище, яке потребує глибокого аналізу. Поясніть, чому цей кейс є важливим та цікавим для дослідження. Опишіть соціальний контекст обраного кейсу. Які соціальні, економічні або політичні умови впливають на його розвиток? (10 б.)			10
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):			
	Частина 1 Теми 1-4. Підготовка і захист завдання (реферат). Оберіть актуальну соціальну проблему (наприклад, вплив пандемії на соціальні зв'язки або адаптація мігрантів до нових умов життя). Обґрунтуйте, чому саме ця тема є важливою для якісного дослідження. Окресліть, яку групу людей ви збираєтеся опитати. Хто вони за віком, соціальним статусом, професійною діяльністю? Поясніть, чому вибір цієї групи респондентів є доцільним для вашого дослідження (5 б.).	5		
	Частина 2. Теми 5-10. Підготовка і захист презентації Оберіть одну з актуальних соціальних проблем і поясніть, як би Ви досліджували її за допомогою двох якісних методів. Поясніть, чому ви обрали саме ці якісні методи для вивчення обраної проблеми. Які дані ви плануєте отримати за допомогою кожного з методів? (5 б.)	5		

	Частина 2. Теми 5-10. Виконання практико-орієнтованого завдання. Оберіть конкретне медіа-джерело для аналізу (наприклад, новини, статті, соціальні мережі або блоги). Опишіть тему, яку ви хочете дослідити. Визначте ключові критерії для аналізу контенту: теми, емоційний тон, використання мови, репрезентація різних соціальних груп тощо. На основі проведеного аналізу зробіть висновки про вплив медіа на формування соціальних уявлень. Які стереотипи чи установки ви помітили у контенті? Оцініть, які етичні виклики можуть виникати при використанні медіа-даних для соціологічних досліджень (10 б.)		10	
	Частина 3. Теми 11-13. Виконання практико-орієнтованого завдання.. Оберіть конкретну проблему в певній соціальній сфері для дослідження. Визначте, який якісний підхід найкраще підходить для дослідження обраної соціальної проблеми. Це може бути феноменологічний підхід (для вивчення індивідуальних переживань), етнографічний підхід (для дослідження культурних або соціальних груп), або теорія обґрунтування (для побудови теорії на основі зібраних даних). Обґрунтуйте вибір підходу, враховуючи специфіку вашої соціальної проблеми та мету дослідження.			10
	Підсумковий контроль: екзамен (максимальний бал – 40)			40
	Загальний бал (максимальний бал – 100)	20	20	60

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Підготовка і захист презентації	Максимально 5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня

Творчі завдання (реферат, есе, схеми)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є
	деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня

Підсумковим контролем з освітнього компоненту є екзамен, що оцінюється в 40 балів. Екзамен складається з трьох завдань. Перше завдання: теоретичне питання, що вимагає описової відповіді (10 балів). Друге завдання: теоретичне питання, яке передбачає аналіз та обґрунтування (20 балів). Третє завдання: тестові завдання з 10 питаннями, за кожне з яких можна отримати 1 бал. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Критерії оцінювання

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосовувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосовувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26

Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи),практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lqwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітніх компонентів на сторінці ЦОДТ.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна література:

1. Афанасьєва Л. В., Букрєєва І. В., Глебова Н. І., Глинська Л. Ф., Семікін М. О., Склярів Р. В., Цюрупа М. В., Чичановський І. О. Методологія та методи збору, аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ФОП Однорог Т. В., 2024. 530 с.
2. Афанасьєва Л. В., Букрєєва І. В., Глебова Н. І., Глинська Л. Ф., Склярів Р. В., Цюрупа М. В., Чичановський І. О. Інноваційні соціологічні технології муніципальної політики: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ФОП Однорог Т. В., 2024. 126 с.
3. Богдан О. Що варто знати про соціологію і соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с.
4. Збарський В. К., Талавиря М. П., Остапчук А. Д. Маркетингові дослідження: навчально-науковий посібник / за ред. проф. В. К. Збарського. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 559 с.
5. Гоманюк М. А. Інтерв'юєр у масовому опитуванні: кишеньковий навчально-методичний посібник. Херсон: Гілея, 2013. 88 с.
6. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: навчальний посібник. Київ: Наук. думка, 2016. 232 с.
7. Підготовка підсумкових документів дослідження: навчально-методичний посібник / уклад.: Афанасьєва Л. В., Букрєєва І. В., Глебова Н. І., Глинська Л. Ф. Мелітополь, 2019. 138 с.
8. Плахова О. М. Метод кейс-стаді в умовах діяльнісно-компетентнісного підходу до підготовки соціальних працівників // «SOCIOПРОСТІР: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи». 2020. № 9. С. 61–67.
9. King N. et al. Interviews in Qualitative Research. Second Edition. Sage Publications, 2019.
10. Sharan B. Merriam S. B. Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation. San Francisco: Jossey-Bass, 2016.

Допоміжна

11. Боднар Г. Покоління Незалежності в Революції Гідності // Перевесники Незалежності. Силуети покоління у часі та подіях / ред. С.

- Макеєв, Н. Коваліско. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. С. 197–214.
12. Гречка С. Наративні технології моделювання іміджу України в умовах інформаційно-психологічного протистояння // «Молодий вчений». 2020. № 8. С. 183–189.
 13. Кислова О. М., Профатілова Л. Г. Актуалізація застосування якісних методів соціологічних досліджень в умовах війни в Україні // The 66st International scientific and practical conference “Innovation in Science: Modern Challenges”. Liverpool, Great Britain: Nika Publishing, 2024. Р. 12–15.
 14. Кодекс професійної етики соціолога. Затверджений П'ятим з'їздом Соціологічної асоціації України. 20 травня 2004 року. Київ. [Електронний ресурс]. URL: http://megalib.com.ua/content/2833_Kodeks_profesiinoi_etiki_sociologa.html
 15. Лапан Т., Кудринська Г. На війні та після неї // Перевесники Незалежності. Силуети покоління у часі та подіях / ред. С. Макеєв, Н. Коваліско. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. С. 214–274.
 16. Ліщук-Торчинська Т. П. Пошуково-дослідницький проект «Ставлення українців до історичного минулого» в рамках якісної стратегії соціологічного дослідження // Соціологічні студії: науково-практичний журнал. 2017. № 2 (11). С. 40–47.
 17. Олійник О. Особливості організації та проведення онлайн фокус-груп // Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві. IV конгрес Соціологічної асоціації України. Тези доповідей. Харків, 2021. С. 343–344.
 18. Профатілова Л. Г. Можливості застосування комп'ютерних програм для аналізу якісних даних // IV Конгрес САУ «Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві». Тези доповідей. Харків, 28–29 жовтня 2021 р. С. 498–500.
 19. Симончук О. Авторефлексія високоосвічених представників покоління // Перевесники Незалежності. Силуети покоління у часі та подіях / ред. С. Макеєв, Н. Коваліско. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. С. 111–153.
 20. Соціологія: хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х т. Т. 1. Львів: ЛьвДУВС, 2019. [Електронний ресурс]. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/>.
 21. Berger A. Media and Communication Research Methods: Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches. 3rd ed. San Francisco: SAGE, 2014. 364 p.
 22. Brooker P. Computational Ethnography: A View from Sociology. Big Data & Society. 2022. Vol. 9, no. 1. P. 205395172110698. URL: <https://doi.org/10.1177/20539517211069892>
 23. Kim Y. New Opportunities for Sociological Research: A Discussion of the Usefulness of Mixed Methods with Data Science. Journal of Asian Sociology. 2019. Vol. 48, no. 3. P. 343–358. URL: <https://www.jstor.org/stable/26783836>
 24. Creswell J. W. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Approaches. 5th ed. 2017. URL: <chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/>

Інформаційні ресурси

1. Опитування громадської думки. Як правильно розуміти та інтерпретувати соціологічні дані: посібник для журналістів та всіх, хто працює з соціологічними даними. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. Київ, 2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://dif.org.ua/uploads/pdf/514094735644fc3693e56b7.70191677.pdf>
2. Інститут соціології Національної академії наук України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.isoc.com.ua/institute/>
3. Київський міжнародний інститут соціології [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
4. Соціологічна асоціація України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>
5. Соціологічна група «Рейтинг» [Електронний ресурс]. URL: <https://ratinggroup.ua/>

6. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова [Електронний ресурс]. URL: <https://razumkov.org.ua/>
7. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва [Електронний ресурс]. URL: <https://dif.org.ua/>
8. Cases [Електронний ресурс]. URL: <https://cases.media/>
9. Promodo [Електронний ресурс]. Методологія маркетингових досліджень у 2023: чому велика вибірка не головне. URL: <https://www.promodo.ua/blog/metodologiya-marketingovih-doslidzhen-u-2023-chomu-velikavibirka-ne-golovne>
10. DFN Мелітопольського державного педагогічного університету [Електронний ресурс]. URL: <http://dfn.mdpu.org.ua>
11. Електронний архів наукових публікацій МДПУ [Електронний ресурс]. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua>
12. Бібліотека Мелітопольського державного педагогічного університету [Електронний ресурс]. URL: <http://library.mdpu.org.ua/>
13. Вісник МДПУ [Електронний ресурс]. URL: <http://ver.mdpu.org.ua/>

Нормативно-правові документи: <https://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-sotsiologiyi/normativno-pravova-baza/>

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Афанасьєва Л.В., Букрєєва І.В., Глебова Н.І., Глинська Л.Ф., Семікін М.О., Склярів Р.В., Цюрупа М.В, Чичановський І.О. Методологія та методи збору, аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації. навчально-методичний посібник. м.Запоріжжя, ФОП Однорог Т.В., 2024 р. 530 с.
2. Афанасьєва Л.В., Букрєєва І.В. Глебова Н.І, Глинська Л.Ф., Склярів Р.В., Цюрупа М.В, Чичановський І.О. Інноваційні соціологічні технології муніципальної політики. Навчально-методичний посібник. м. Запоріжжя, ФОП Однорог Т.В., 2024 р. 126 с.
3. Афанасьєва Людмила, Кондур Земфіра Ромські жінки в умовах війни: етнокультурні контексти ролі Жінки і жіночого лідерства в українському суспільстві. Українознавчий альманах. Випуск 34. К.: «Міленіум», 2024. С. 18-27.
4. Соціологічні маркери інтеркультурного картування Мелітополя / авт. колектив: Л. Афанасьєва, А. Орлов [ті ін.]; за заг. ред. Л. Афанасьєвої. Мелітополь, 2020. – 63 с.
5. Стратегічна дорожня карта щодо впровадження політики «Місто, що навчається» / авт. колектив: Л. Афанасьєва, І. Єфименко, А. Орлов та ін.; за заг. ред. Л. Афанасьєвої. Мелітополь: РА Wizard, 2018. – 60 с.
6. Кондур Земфіра, Афанасьєва Людмила, Семікін Михайло. Кейси згуртованості етнічних спільнот тимчасово окупованого Мелітополя в контексті втілення принципу єдності в розмаїтті: проєктний підхід. Українознавчий альманах. Випуск 33. К.: «Міленіум», 2023. с. 216-223.
7. Звіт за результатами контент-аналізу, фокус-групових дискусій та глибинних інтерв'ю в рамках реалізації проєкту за підтримки Ради Європи «Етнічні спільноти і спільність: запорука громадської активності та довіри». Мелітопольська міська рада, Центр соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Мелітополь. Запоріжжя, 2023, 114 с. <https://fsusgum.mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/zvit-proyekt-kontent-fokus-grupy.pdf>
8. Звіт результатів соціологічного дослідження «Дім там, де ми разом» в рамках Проєкту РС «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин та зміцнення стійкості національних меншин і ромів в Україні», Київ. Запоріжжя, 2024 р., 72 с. <https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1JORM0jBgcx1607bS0anZeVymAQIEUwa9>
9. Afanasieva, L., Bukrieieva, I., Glyns'ka, L., Orlov, A., & Hlebova, N. Intercultural City in the Context of a Polyethnic Community Governing.

Journal of History Culture and Art Research, (ISSN: 2147-0626). Vol. 9, No. 2, June 2020, c. 195-206. (Web of Science)

10. L. Afanasieva, I. Bukrieieva, N. Hlebova, L. Glyns'ka, Semikin, M. Family roles of roma and ways to overcome its socio-cultural isolation. Journal of History Culture and Art Research (ISSN: 2147-0626). Vol. 9, No. 3, September 2020, c. 288-296. (Web of Science)

11. Afanasieva, L., Bukrieieva, I., Glyns'ka, L., Hlebova, N., Oleksenko, R. Sociocultural integration of meskhetian turks in the context of inter-ethnic cooperation. Amazonia. Investiga. (ISSN 2322-6307). Volume 10 - Issue 38: 234-244 / February, 2021. (Web of Science).

12. Temporis filia veritas. Monographie collective à l'occasion du 100e anniversaire du remarquable historien français Jacques Le Goff. Paris-Warszawa, 2024. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/51056/1/V_Andryeyev_S_Andryeyeva_APATA_TFV_2024_FSHN.pdf